

Державний науково-технічний центр з ядерної та радіаційної безпеки

ЯДЕРНА та РАДІАЦІЙНА БЕЗПЕКА

Науково-технічний журнал
Scientific and Technical Journal

NUCLEAR & RADIATION SAFETY

Виходить щоквартально. Заснований у березні 1998 р. Свідоцтво про державну реєстрацію КВ 3146 від 26.03.1998 р.

Випуск 4(68).2015

Співзасновники:

Державний науково-технічний центр з ядерної та радіаційної безпеки (ДНТЦ ЯРБ)
Держатомрегулювання України та Національної академії наук України;
Одеський національний політехнічний університет (ОНПУ)
Міністерства освіти і науки України

Головний редактор: Носовський А. В., чл.-кор. НАНУ, д-р техн. наук, проф. (ДНТЦ ЯРБ)

Редколегія:

Бар'яхтар В. Г., академік НАНУ, д-р фіз.-мат. наук, проф. (Інститут магнетизму НАНУ та МОН України),
Богорад В. І., канд. фіз.-мат. наук (ДНТЦ ЯРБ),
Герліга В. А., д-р техн. наук, проф. (НАЕК «Енергоатом»),
Дубковський В. О., д-р техн. наук, проф. (ОНПУ), заст. головного редактора,
Єфімов О. В., д-р техн. наук, проф. (НТУ «ХПІ»),
Зеленцова Т. М., д-р техн. наук, проф. (ОНПУ),
Ключников О. О., академік НАНУ, д-р техн. наук, проф. (ІПБ АЕС),
Ковбасенко Ю. П., канд. техн. наук (ДНТЦ ЯРБ),
Кондратьєв С. М., канд. фіз.-мат. наук (ДНТЦ ЯРБ),
Корольов О. В., д-р техн. наук (ОНПУ),
Кравченко В. П., д-р техн. наук (ОНПУ),
Лізоркин М. П., д-р техн. наук (НТЦ «Курчатовський інститут», Росія),
Ліхтарьов І. А., д-р фіз.-мат. наук, проф. (ННЦРМ АМН України),
Мазуренко А. С., д-р техн. наук, проф. (ОНПУ),
Немчинов Ю. І., д-р техн. наук, проф. (НДІБК),
Павлович В. М., д-р фіз.-мат. наук (ІЯД НАН України),
Печериця О. В., канд. техн. наук (ДНТЦ ЯРБ),
Письменний Є. М., д-р техн. наук, проф. (НТУ «КПІ»),
Саєнко С. Ю., канд. техн. наук (ННЦ «ХФТІ»),
Халімончук В. А., канд. фіз.-мат. наук (ДНТЦ ЯРБ),
Ястребенецький М. О., д-р техн. наук, проф. (ДНТЦ ЯРБ)

Журнал входить до міжнародної наукометричної бази даних Scopus (<http://www.info.sciverse.com/scopus>)

Адреса видавця та редакції:

03142 Київ, вул. Василя Стуса, 35/37, а/с 124
Державний науково-технічний центр з ядерної та радіаційної безпеки
Тел.: (044) 422-49-72. Факс: (044) 452-89-90
E-mail: na_bilokrinicka@sstc.kiev.ua

Підписано до друку 25.11.2015. Формат 60×90 1/8. Папір крейдяний. Друк офсет. Умов. друк. арк. 8,0. Тираж 300 прим. Зам. № 215-032

Віддруковано в ТОВ «Основа-Принт»

02139 Київ, вул. Микитенка, 21, к. 2
Свідоцтво про внесення до державного реєстру України суб'єктів видавничої справи ДК № 2 від 10.02.2010

Рекомендовано до друку та до поширення через мережу Інтернет Науково-технічною радою ДНТЦ ЯРБ (протокол № 15-5 від 19.11.2015 р.)

Відповідальний редактор: Н. О. Білокриницька
Комп'ютерна верстка: О. Д. Ткаченка

© ДНТЦ ЯРБ, 2015

ЗМІСТ

<i>Білодід Є.І., Дуспіва Ж.</i> Аналіз критичності палива під час важких аварій	3
<i>Дыбач А. М., Носовский А. В.</i> Оценка вероятности превышения критериев безопасности	9
<i>Ефимов А. В., Максимов М. В., Ромашов Ю. В.</i> Потеря устойчивости и форма возможного изгиба направляющих каналов тепловыделяющих сборок ядерных реакторов ВВЭР-1000	14
<i>Иокст В. А., Ефимова К. М., Левакин В. В., Иокст Е. А., Романюк М. П., Мартинюк Б. О.</i> Современный подход к организации электропитания систем, важных для безопасности АЭС при обесточивании собственных нужд	19
<i>Токаревський О. В., Кондратьєв С. М., Алексєєва З. М., Рибалка Н. В.</i> Аспекти безпеки та оптимізації довгострокового зберігання радіоактивних відходів на майданчику «Вектор»	24
<i>Станкевич С. А., Дудар Т. В., Коваленко Г. Д., Карташов В. В.</i> Повітряний інфрачервоний моніторинг об'єктів ядерного паливного циклу в Україні	31
<i>Снисар И. Б.</i> Зонирование, оптимальное обследование и верификация данных дозиметрии поверхностных полей излучений	37
<i>Батій В. Г., Сізов А. О., Федорченко Д. В., Холодиук А. О.</i> Динаміка зміни концентрації радіоактивних аерозолів під час вилучення паливовміщуючих матеріалів з об'єкта «Укриття»	41
<i>Соколов А. Д., Пчелинцев А. Б., Гостило В. В.</i> Анализ характеристик электроохладителей для ОЧГ-детекторов гамма-излучения	45
<i>Клевцов А. Л., Ястребенецкий М. А., Трубчанинов С. А.</i> Компьютерная безопасность информационных и управляющих систем АЭС: нормативная база	51
<i>Носовский А. В., Савельев М. В.</i> О подготовке специалистов в области снятия с эксплуатации атомных электрических станций	58
<i>Тематичний покажчик, 2015 .....</i>	66
<i>Авторський покажчик, 2015 .....</i>	68

CONTENS

<i>Bilodid I., Duspiva J.</i> Analysis of Fuel Criticality during Severe Accidents	3
<i>Dybach O., Nosovsky A.</i> Assessing Probability of Safety Criteria Exceeding	9
<i>Yefimov A., Maksymov M., Romashov Yu.</i> Loss of Stability and Possible Bending Shape of WWER-1000 Fuel Assemblies Guide Tubes	14
<i>Iokst V., Yefimova K., Levakin V., Iokst O., Romaniuk M., Martyniuk B.</i> Modern Approach to Power Supply of Systems Important to NPP Safety under In-House Blackout	19
<i>Tokarevskiy O., Kondratiev S., Alekseeva Z., Rybalka N.</i> Safety and Optimization Aspects of Radioactive Waste Long-Term Storage at the Vector Site	24
<i>Stankevich S., Dudar T., Kovalenko G., Kartashov V.</i> Aerial Infrared Monitoring for Nuclear Fuel Cycle Facilities in Ukraine	31
<i>Snisar I.</i> Zoning, Optimal Survey and Verification of Surface Radiation Fields Dosimetry Data	37
<i>Batii V., Sizov A., Fedorchenko D., Kholodiuk A.</i> Dynamics of Changes in Concentration of Radioactive Aerosols during Retrieval of Fuel-Containing Materials from the Shelter	41
<i>Sokolov A., Pchelintsev A., Gostilo V.</i> Review of Characteristics of Electric Coolers for HPGe Gamma Radiation Detectors	45
<i>Klevtsov A., Yastrebenetsky M., Trubchaninov S.</i> Computer Security of NPP Instrumentation and Control Systems: Regulatory Framework	51
<i>Nosovsky A., Saveliev M.</i> Training of Experts on NPP Decommissioning	58
<i>Subject index, 2015 .....</i>	66
<i>Autors index, 2015 .....</i>	68